

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 9, november 2018

■ Economie

Digitalisering: een actueel thema...
een vakbondsthema...

■ Ondernemingen

Gezondheidsbarometer
Belgische bedrijven 2017

■ Sociaal beleid

Postbusbedrijf in de
transportsector ontmaskerd
Werkgevers en werknemers akkoord
in twee pensioendossiers

■ Sociale ombuds

Cassatie duidelijk over aanzuiveringsplicht
en verjaring aanvullend pensioen

■ Echo regio Brussel

Invoering van een
'gelijkekansentest' in Brussel

■ Echo regio Vlaanderen

Dringend: rechtvaardige transitie
naar klimaatneutrale samenleving

■ Echo regio Wallonië

Labour-Int: integratie asielzoekers
op arbeidsmarkt

■ Europa & Internationale relaties

Internationale Arbeidsconferentie
2018 (vervolg)
Kwetsbare migranten en winstbejag:
de helse formule van dwangarbeid

“Uitkering ontvangen en toch arm? De kans wordt steeds groter”

Zo kopte een krant halfweg november naar aanleiding van het verschijnen van een rapport over ‘de sociale EU-indicatoren’. Dit toont dat de regering haar doelstellingen niet haalt, niet alleen op vlak van begroting, noch op vlak van werkgelegenheid, maar ook niet op vlak van sociale bescherming en armoedebestrijding.

Het rapport is opgesteld door de Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid die is belast met het opvolgen van de sociale indicatoren inzake sociale bescherming en armoede en die elk jaar nagaat in hoeverre ons land haar doelstellingen voor 2020 haalt of minstens benadert.

Wat blijkt:

- Eerste grote vaststelling: tussen 2014 en 2017 vertoont het armoederisico een opwaartse tendens. Terwijl de doelstelling is om het risico op armoede en sociale uitsluiting tegen 2020 met 380.000 personen te doen dalen, tekende ons land tussen 2008 en 2017 een stijging op van 102.000. Vooral het armoederisico onder laaggeschoolden nam sterk toe, van 18,7% in 2005 tot 31,2% in 2017. De categorie van laaggeschoolden overlapt vaak met andere groepen die een hoog armoederisico kennen zoals werkzoekenden en personen met een migratieachtergrond.
- Tweede grote vaststelling: “De toereikendheid van sociale uitkeringen staat steeds meer onder druk.” In mensentaal: de sociale uitkeringen beschermen steeds minder tegen het risico op armoede. Die bescherming is voor de bevolking op werkende leeftijd sinds 2005 voortdurend afgenomen, van 56% tot 43% van de mensen met een sociale uitkering. “Specifieke groepen zoals werklozen en mensen met een handicap vertonen in EU-verband een toenemende inkomensarmoede.” Of nog: “De vervangingsratio’s zijn tien jaar na de pensionering aanzienlijk gedaald, wat erop wijst dat het moeilijk is de pensioenen in de loop der tijd op peil te houden.” Het valt op dat ons land achteruitboert in de Europese rangorde: drie jaar geleden stonden we nog op de zevende plaats, vandaag op de tiende.

Voor alle duidelijkheid: dit is geen ABVV-rapport maar een rapport van de overheidsadministratie. Het is een regelrechte blaam voor de zittende regering, die grote beloftes deed bij haar aantreden.

Het is hoog tijd voor een ander en beter beleid. Op vlak van werkgelegenheid, in het bijzonder voor kortgeschoolden. Op vlak van loonbeleid, in het bijzonder voor de lagere lonen. En laatst, maar niet in het minst, op vlak van sociale zekerheid, via een inhaaloperatie voor de sociale uitkeringen, het optrekken van alle minima tot tien procent boven de armoedegrens, het optrekken van de minimumpensioenen en van de oudste pensioenen, het welvaartsvast maken van de uitkeringen ...

Als ABVV eisen we dat er op korte termijn invulling wordt gegeven aan de welvaartsenveloppe voor 2019-2020. We hebben onze voorstellen op de onderhandelingstafel gelegd. Maar voor een echte ommekeer, voor een beleid dat terug in het teken staat van sociale vooruitgang, zetten we in op nieuwe politieke krachtsverhoudingen ... vanaf mei 2019.

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?
[T] 02/506.82.71 / [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en français www.fgtb.be/publications

Digitale transformatie en de vakbond

Sociaal Comité een evenement rond 'De digitale transformatie en de strategie van de vakbonden'.

Het is van essentieel belang dat het Europees Economisch en Sociaal Comité als woordvoerder van het in Europa georganiseerde middenveld zich over een dergelijk onderwerp buigt.

Het seminarie bood een overzicht van de nationale strategieën m.b.t. arbeid 4.0. Er was bijzondere aandacht voor de rol van de sociale gesprekspartners in deze maatschappelijke ontwikkeling en de evolutie van de arbeidsmarkt. De betrokkenheid van de sociale gesprekspartners – vertegenwoordigers van werkgevers en van werknemers – is uiterst belangrijk.

Het Europees Vakverbond kwam zijn standpunt toelichten. Het EVV zette de laatste jaren al verschillende projecten en studies rond het thema op.

Dit onderwerp verdient een ruim maatschappelijk debat, om te komen tot een billijke maatschappelijke herverdeling van de productiviteitswinsten gegenereerd dankzij nieuwe technologieën en dat met het oog op de verbetering van het algemeen welzijn.

*Meer informatie:
www.eesc.europa.eu*

ECONOMIE

Digitalisering: actueel thema, vakbondsthema

Digitalisering, automatisering, platformeconomie, impact op het statuut van werknemers en arbeidsvoorwaarden, nieuwe arbeidsvormen, digitale breuk, enzovoort. Allemaal concepten die al enkele jaren sterk in de media-belangstelling staan.

Het ABVV werkt actief rond het thema 'digitalisering' op Europees en nationaal niveau en stelt hierover een vormingsmodule voor, bestemd voor de vormingsmedewerkers van de vakbondsstructuur.

De bedoeling van deze module is

- te informeren over de veranderingen op de arbeidsmarkt,
- te sensibiliseren rond digitalisering en de gevolgen ervan voor de industrie en de dienstensector,
- de doelgroep instrumenten aan te reiken om deze kwesties aan te kaarten tijdens het sociaal overleg binnen de ondernemingen,
- informatie te verschaffen over de standpunten van het ABVV.

Deze vorming is bedoeld voor alle vormingsmedewerkers (v/m) die belangstelling hebben voor het onderwerp en die deze informatie kunnen benutten of integreren in hun vakbondsactiviteit. De doelgroep van deze vormingsmodule bestaat uit de afgevaardigden van de vakbondsafvaardiging, de ondernemingsraad en het comité voor preventie en bescherming op het werk.

De vormingsmodule is opgebouwd uit twee grote delen:

- Eerst een theoretisch deel met contextualisering, een definitie van de gebruikte concepten in dit debat, concrete voorbeelden uit de sectoren, informatie over de nieuwe arbeidsvormen, en toelichting bij de werkzaamheden uitgevoerd door de sociale gesprekspartners. Ook maatschappelijke onderwerpen zoals de digitale breuk worden hier behandeld.
- Een tweede deel handelt over de vakbondsinstrumenten die het mogelijk maken om deze kwestie aan te kaarten binnen de ondernemingen en de vakbondsorganen (vakbondsafvaardiging, ondernemingsraad en comité voor preventie en bescherming op het werk).

De vormingsmodule formuleert ook suggesties van groepswerk om samen uit te voeren met de afgevaardigden, hulpmiddelen (filmpjes, artikelen, enzovoort) en verschillende referentiedocumenten, voor al wie het onderwerp wil uitdiepen.

Het is belangrijk dat dit onderwerp wordt aangesneden in de vakbondsvormingen, hetzij als een aparte module of binnen een geïntegreerde aanpak. De ervaring leert dat het anticiperen op nieuwe technologieën in ondernemingen essentieel is om vooruit te lopen op de vormingsbehoeften, de impact op arbeidsvoorwaarden, de impact op arbeidsorganisatie ... en om deze onderwerpen te bespreken in het kader van de sociale dialoog binnen de ondernemingen.

Dankzij de integratie van een dergelijke module in de vakbondsvormingen kunnen ook vakbondsthema's zoals de verdeling van productiviteitswinsten, de sociale bescherming van werknemers, de integratie van nieuwe arbeidsvormen in de vakbondsstructuren, de syndicale aanpak van nieuwe technologieën, enzovoort, bespreekbaar worden.

Voor meer informatie kan je terecht bij de studiedienst economie en duurzame ontwikkeling van het ABVV.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Gezondheidsbarometer Belgische bedrijven 2017

Elk jaar publiceert bedrijfsinformatiekantoor Graydon een gezondheidsbarometer over het Belgische bedrijfsleven. Hieronder geven we een kort overzicht voor het jaar 2017.

Traditioneel bestaat de gezondheidsbarometer uit een overzicht van de evolutie van het voorkomen van enkele belangrijke knipperlichten binnen de Belgische bedrijfspopulatie. Dit jaar worden ook twee bijkomende onderwerpen belicht, met name de evolutie van het aantal gerechtelijke ontbindingen en de resultaten van een enquête bij rechters-commissarissen, rechters in handelszaken, gefailleerden en actieve bedrijfsleiders over de meest voorkomende redenen voor een faillissement.

Knipperlichten

Het aantal faillissementen steeg in 2017 met 7,1 procent ten opzichte van het vorige jaar. Tegelijkertijd verminderde het aantal 'zwaar zieke' ondernemingen met 7 procent. De gezondheidsbarometer toetst de bedrijfspopulatie aan dertien knipperlichten. Dit zijn zowel financiële ratio's (zoals liquiditeit en solvabiliteit), als informatie uit andere bronnen (RSZ-dagvaardingen, bestuurders betrokken bij een eerder faillissement ...). Op basis van de resultaten van het jaar 2017 kan opnieuw worden vastgesteld dat vooral niet-financiële en sociale knipperlichten zoals het aantal RSZ-dagvaardingen of de 'Graydon Social Score' (een indicator op basis van gegevens inzake RSZ-dagvaardingen, dagvaardingen vanwege het Fonds voor Bestaanszekerheid en het Sociaal Verzekeringsfonds van Zelfstandigen gecombineerd met elementen uit de sociale balans) een hoge voorspellende waarde hebben en bovendien duidelijk voorlopen op de klassieke financiële signalen.

Gerechtelijke ontbindingen

Volgens het ministerie van justitie telde België in 2013 ongeveer 140.000 slapende vennootschappen. Dergelijke organisaties zijn gemakkelijke prooi voor niet altijd bonafide kopers die hiermee de controle met betrekking tot wettelijke oprichtingsvereisten omzeilen. Bovendien bieden dergelijke structuren de mogelijkheid voor malafide ondernemers om – via het gebruik van stromannen – in anonimiteit te verschuilen. In 2017 werden een aantal aanpassingen aan de wetgeving doorgevoerd waardoor de procedure van gerechtelijke ontbinding voor dergelijke bedrijven werd vereenvoudigd. Uit de eerste cijfers blijkt dat vooral Waalse rechtbanken van

deze nieuwe mogelijkheden gebruik hebben gemaakt in 2017.

Graydon merkt ook terecht op dat de wettelijke definitie van spookbedrijven nog te beperkt is. Zo wordt bijvoorbeeld met betrekking tot de publicatie van jaarrekeningen enkel gewag gemaakt van te late publicatie. Dit terwijl er duizenden jaarrekeningen die jaar na jaar identiek worden ingevuld. Op basis van een eigen model definieert Graydon ruim 300.000 in de Kruispuntbank als actief goteerde bedrijven als 'in werkelijkheid slapend of sluimerend'.

Enquête faillissementsoorzaken

In december 2017 organiseerde Graydon een grootschalige enquête waar gepolst werd naar de ervaringen van gefailleerden, actieve bedrijfsleiders, curatoren, rechters in handelszaken die zich inlaten met handelsonderzoek en rechters-commissarissen. Opvallend daarbij is dat rechters in handelszaken en rechters-commissarissen volgende top-3 aan faillissementsoorzaken naar voor schuiven: onvoldoende basiskennis, onvoldoende startkapitaal en wanbeheer. Deze enquête werd afgenomen voor de afschaffing van het verplichte attest bedrijfskennis in het Vlaamse Gewest en (vanzelfsprekend) ook voor de voorgenomen afschaffing van het minimumkapitaal in de bvba. Het valt te verwachten dat de problemen hieromtrent door de recente hervormingen dan ook zullen toenemen eerder dan afnemen. Het zal niet verbazen dat actieve bedrijfsleiders en de gefailleerden zelf de verantwoordelijkheid voor het falen eerder extern leggen (bijvoorbeeld onvoldoende bankkredieten). Eveneens opvallend is dat rechters-commissarissen gevraagd naar wanneer het concreet begint fout te lopen, zelf onder andere volgende problematiek aankaarten: "Van bij het begin van de activiteit. Frauduleus opzet maar juridisch niets tegen te beginnen."

Meer info op www.graydon.be

mehdi.koocheki@abvv.be

Gids ISO-norm managementsysteem veiligheid en gezondheid

Sinds maart 2018 kunnen werkgevers een nieuw managementsysteem voor veiligheid en gezondheid op het werk aannemen, het ISO 45001-systeem.

Deze gids richt zich tot onze vakbondsafgevaardigden en -verantwoordelijken voor veiligheid en gezondheid in de CPBW's waar de werkgever beslist ISO 45001 in te voeren. De gids bevat twee onderdelen:

- *het eerste beschrijft de norm en de onderliggende principes,*
- *het tweede geeft een overzicht van alle vereisten en vermeldt enkele belangrijke aandachtspunten voor onze afgevaardigden.*

We onderstrepen dat gedurende twee jaar zowel op Belgisch als op Europees en internationaal niveau de vakbonden zich gekant hebben tegen deze norm. Aangezien het echter gaat om een internationale norm ontwikkeld door een private normaliseringsinstantie (ISO), moet men aanvaarden om aan de werkzaamheden deel te nemen, indien men erin wil slagen om de inhoud ervan te verbeteren.

Volgens ons voegt deze norm niets toe aan de wettelijke verplichtingen van de welzijnswet, maar aangezien het om een managementnorm gaat (zoals ISO 9001 m.b.t. kwaliteitsmanagement of 14001 m.b.t. milieumanagement), zou het certificeringsproces een gelegenheid moeten zijn om de overeenstemming van het door de werkgever voorgestelde systeem en zijn wettelijke verplichtingen na te gaan.

www.abvv.be/-/syndicale-gids-iso-45001

Unaniem negatief advies zachte landingsbanen

'Zachte landingsbanen', de term klinkt goed. In de feiten is het echter weer een looncomponent die vrijgesteld wordt van sociale bijdragen. Sinds 1 januari 2018 wordt de compensatie van het loonverlies door werklust verlagende maatregelen vanaf de leeftijd van 58 jaar vrijgesteld van sociale bijdragen. Vanaf 60 jaar kan één van die maatregelen een vermindering van de arbeidstijd met 1/5de zijn. Net als bij het halftijds pensioen geldt ook hier: geen pensioenopbouw op het vrijgestelde deel. De werknemer betaalt zelf zijn loopbaaneinde.

De adviesaanvraag die nu werd voorgelegd op de NAR voorziet dat er niet langer een sectorale omkadering nodig is maar dat een individuele overeenkomst tussen werkgever en werknemer volstaat. Hierbij ontbreekt het aan elke vorm van controle naar de effectieve inhoud van vermindering van de werklust. Werkgevers gaven unaniem aan dat dit gehanteerd kan worden als loonoptimalisatie met alle gevolgen van dien voor de sociale bescherming en inkomsten voor de sociale zekerheid. Bovendien is de maatregel met sectorale omkadering nog maar pas in voege, en is het dus voorbarig te stellen dat die geen succes zou zijn. Het advies van de NAR (nr.2102) is unaniem negatief.

■ SOCIAAL BELEID

Postbusbedrijf in transportsector ontmaskerd

De arbeidsrechtbank van Antwerpen heeft op 11 oktober uitspraak gedaan, waarin ze een Belgische onderneming uit de transportsector veroordeelt omdat die een beroep zou doen op een postbusbedrijf, gevestigd in Bulgarije, voor de aanwerving van werknemers. Daardoor kon de onderneming de lonen verlagen en slechte werkomstandigheden opleggen.

Zeven werknemers met een arbeidsovereenkomst met de Bulgaarse onderneming hadden achterstallig gevorderd van de Belgische onderneming, met als argument dat ze onder het effectieve gezag van deze laatste werkten.

De rechtbank onderzocht eerst de kwestie van de bepaling van de werkgever. Uit beslissende en onbetwistbare elementen kon afgeleid worden dat de in België gevestigde onderneming wel degelijk het gezag uitoefende over de werknemers, en bijgevolg hun effectieve werkgever was. De uitspraak weerhoudt volgende elementen:

- De oprichting van de twee bedrijven en hun beheer door eenzelfde persoon, die alle aandelen bezit;
- De afwezigheid van activiteit op het terrein van het Bulgaarse bedrijf;
- Het feit dat een vrouwelijke werkneemster instond voor de Bulgaarse communicatie vanuit België en verantwoordelijk was voor de routekaarten;

- De bouw en het onderhoud van de vrachtwagens in België;
- Het feit dat de werknemers hun weekends in hun vrachtwagen of in een caravan doorbrachten op het bedrijfsterrein in België;
- De betaling van de lonen gebeurde in België en de facturen werden eveneens uitgereikt door de Belgische onderneming.

Aangezien de werkgever-onderneming in België is gevestigd, is het Belgisch recht van toepassing op de arbeidsbetrekkingen in kwestie. De rechtbank moest uitspraak doen over het bedrag van de lonen, en herinnerde in dit verband aan de cao van 27 januari 1985, die het gebruik van een dagelijks prestatieblad oplegt voor de sector van het goederenvervoer. In het onderhavige geval is een dergelijk document nooit opgesteld geweest. Volgens de cao is het nochtans het enige referentie-instrument in geval van betwisting van de bezoldiging. Hieruit volgt dat de bewijslast bij de werkgever ligt. Tenzij de werkgever de afrekening van de werknemers concreet kan betwisten en een correcte berekening neerlegt alsook een bewijs van betaling, is de rechtbank van mening dat de eisen van de werknemers gegrond zijn.

Dat is een mooie overwinning voor de BTB, die de zeven betrokken werknemers heeft gesteund.

isabelle.doyen@abvv.be

Werkgevers en werknemers akkoord in twee pensioendossiers

Halftijds pensioen

Werkgevers- en werknemersorganisaties (privésector) vinden een halftijds pensioen niet wenselijk.

Een halftijds pensioen klinkt interessant, maar het is een flauw afkooksel van de bestaande landingsbanen: geen pensioengelijkstelling en dus pensioenverlies voor iedereen. Het komt er opnieuw op neer dat de werknemer zelf zijn eindeloopbaan kan gaan betalen. Bovendien is het gevaar reëel dat eens dit systeem ingevoerd wordt, de landingsbanen definitief worden afgeschaft. Voor de werkgeversbank is het voorgelegde voorstel onsamenhangend, administratief complex en houdt het risico's op ongelijke behandeling in.

Het beheerscomité van de federale pensioendienst pleitte daarom tegen het systeem. Het staat in de sterren geschreven dat de pensioenminister en bij uitbreiding de regering de stem van werkgevers en werknemers opnieuw naast zich neer zal leggen.

Adviesaanvraag verlaging solidariteitsbijdrage

In september werd een voorstel tot verlaging van solidariteitsbijdrage voor advies voorgelegd aan het beheerscomité. Veel vragen werden schriftelijk overgemaakt aan de minister van Pensioenen. De leden van het beheerscomité kregen geen antwoorden maar moesten het stellen met een brief van de minister waarin hij akte neemt van onze vragen en ons herinnert aan de wettelijke adviestermijn van één maand, die nu overschreden werd. Tot zover het antwoord van de minister.

Het beheerscomité spreekt zich unaniem negatief uit over de verlaging van de solidariteitsbijdrage ter waarde van 82 miljoen euro. Ze wijzen erop dat de solidariteitsbijdrage in 1994 werd ingevoerd wegens de ongelijke inkomensverdeling tussen gepensioneerden onderling en met de bedoeling om (intra-generationale) solidariteit tussen gepensioneerden te organiseren. Deze aanleiding en doelstelling lijkt vandaag nog steeds actueel.

celien.vanmoerkerke@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Cassatie duidelijk over aanzuiveringsplicht en verjaring aanvullend pensioen

Een werknemer wordt in 1994 door haar werkgever aangesloten bij een pensioenplan met vaste bijdragen, beheerd door Apra Leven. In juni 2010 wordt ze op 58-jarige leeftijd ontslagen met het oog op brugpensioen. De pensioenleeftijd in het plan is 65 jaar, zodat haar aanvullend pensioen pas in 2017 uitgekeerd kan worden. In februari 2012 wordt Apra Leven vereffend. De FSMA informeert de verzekerden over het faillissement en de verplichting voor de werkgever om het pensioen te herfinancieren. De werkgever weigert de herfinanciering.

Via de juridische dienst van ABVV Antwerpen stelt de werkneemster een vordering in tegen de failliete boedel van Apra en tegen de werkgever. In eerste aanleg vordert ze de uitkering van haar pensioenkapitaal. De rechter oordeelt dat ze geen belang heeft, omdat ze de pensioenleeftijd nog niet heeft bereikt. In beroep vordert ze de aanzuivering van haar reserves en de overdracht naar een andere pensioeninstelling. Het arbeidshof oordeelt dat de vordering verjaard is één jaar na uitdiensttreding (art 15 WAO). Nochtans voorziet de reglementering dat een slaper (een aangeslotene die geen bijdragen meer betaalt en nog geen pensioenuitkeringen

ontvangt) ten allen tijde het recht heeft om zijn reserves over te dragen, en het bedrag van de overgedragen reserve minstens gelijk moet zijn aan de verworven reserves op datum van uittrekking, eventueel aangevuld in functie van de wettelijke rendementsgarantie. Met een verjaringstermijn van één jaar na de uittrekking worden deze rechten dode letter. Er werd dan ook cassatieberoep aangetekend.

In zijn arrest van 8 oktober 2018 (s.16.0032.N/4) bevestigt het Hof van Cassatie dat de aanzuiveringsplicht niet stopt bij de uittrekking maar blijft lopen tot de overdracht van reserves, de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging. De verjaring begint pas te lopen vanaf de dag waarop de aanzuiveringsplicht van de werkgever een einde neemt; dus de datum van de overdracht van reserves, de pensionering of de opheffing van de pensioentoezegging. Dit is een belangrijke stap vooruit in de bescherming van slapers, en in het bijzonder voor de vele gedupeerden van Apra Leven.

astrid.thienpont@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Invoering van 'gelijkekansentest' in Brussel

Op 4 oktober keurde het Brussels parlement een ordonnantie tot de invoering van een 'gelijkekansentest' goed, als aanvulling op de 'gendertest' (ordonnantie van 29 maart 2012 en KB van 24 april 2014) en de 'handistreaming' (ordonnantie van 8 december 2016).

Voortaan worden alle wetgevende ontwerpen, aanbestedingen, beheersovereenkomsten, strategische planningsdocumenten, concessies, gidsen en subsidieaanvragen (boven een bepaald bedrag) geëvalueerd in termen van de impact op gender en handicap. Ook de impact op de seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderexpressie, afkomst en sociale situatie alsook de impact op de etnisch-culturele minderheden worden gemeten. Er kunnen, op initiatief van de auteur, bijkomende criteria in de evaluatie worden opgenomen. Een gewestelijk comité staat in voor de uitvoering en evaluatie van de test en de integratie van de dimensie 'gelijke kansen' in de gewestelijke beleidslijnen.

De Economische en Sociale Raad is verheugd over de uitbreiding van de criteria voor gelijke kansen. De Raad betreurt echter wel dat de genderdimensie wat verloren gaat tussen alle andere discriminatiecriteria. Aan de regering werd gevraagd om in het kader van de toekomstige testen bijzondere aandacht te besteden aan de genderdimensie en de daaraan verbonden specificiteiten. Bovendien moet de kwaliteit van de evaluatie worden verzekerd, o.a. op basis van genderindicatoren, zodat dit echt een nuttige tool wordt. Behalve deze test, zou het ook wenselijk zijn dat de Brusselse regering vaker de verschillende bestaande adviesraden raadpleegt bij de uitwerking van projecten.

wroni.lemeire@abvv.be

Afsluiting jubileumjaar: 50 jaar wet cao's en PC's

Op dinsdag 11 december 2018 wordt het jubileumjaar '1968-2018: 50 jaar wet op de collectieve arbeidsovereenkomsten en paritaire comités' feestelijk afgesloten.

Er wordt een plechtige slotzitting georganiseerd te Tour & Taxis (Havenlaan 80C) in aanwezigheid van onder meer minister van Werk Kris Peeters. De slotzitting begint om 16.30u (onthaal vanaf 15.30u) en eindigt om 18u. Daarna is er een afsluitende receptie tot 20u.

Blokkeer alvast de datum in jullie agenda.

Meer info op <http://evenementen.werk.belgie.be> of via dircie@werk.belgie.be.

Eliane Vogel-Polsky

In 2018 en 2019 zal het Vrouwencomité Eliane Vogel-Polsky, een groep Brusselse vakbondsmilitantes, deelnemen aan verscheidene initiatieven ter eerbetoon aan de Eliane Vogel-Polsky, een advocate en geëngageerd feministe die overleed in 2015.

Zo was er in november een filmdebat gewijd aan Eliane Vogel-Polsky. De documentaire "Eliane Vogel-Polsky", geregisseerd door Haleh Chinikar en Agnès Hubert, werd er geprojecteerd, gevolgd door een debat.

Het Vrouwencomité zal eveneens bijdragen aan een collectieve publicatie ter ere van Eliane Vogel-Polsky, die in 2019 wordt uitgebracht door het team "sociale wetgeving" van de ULB.

Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2018

Op dinsdag 4 december 2018 in de voormiddag organiseert USAB (de Universitaire Stichting voor Armoedebestrijding van Universiteit Antwerpen) een colloquium n.a.v. het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting 2018. Het Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting is een product van USAB in samenwerking met Centrum OASeS, de onderzoeksgroep Overheid en Recht, het Centrum voor Sociaal Beleid Herman Deleeck, de vakgroep Eerstelijns- en Interdisciplinaire Zorg Antwerpen, Decenniumdoelen en het Netwerk tegen armoede.

Het nieuwe Jaarboek zoomt in op verschillende domeinen van armoede. Naast klassieke thema's als onderwijs, wonen, gezondheid en werk, behandelt het Jaarboek ook onderwerpen als vervoersarmoede, geïntegreerd breed onthaal en dringende medische zorg.

Gastspreker is prof. dr. Monique Kremer, bijzonder hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam, met als thema: 'Naar een migratiebestendige verzorgingsstaat?'

Daarna volgt een politiek debat naar aanleiding van de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen van 2019.

Locatie: Universiteit Antwerpen, Stadscampus, aula rector Dhanis (K.001), Kleine Kauwenberg 14, 2000 Antwerpen.

Je vindt het integrale programma op www.usab.be.

Deelnemers moeten zich vóór 1 december 2018 inschrijven.

ECHO REGIO VLAANDEREN

Dringend: rechtvaardige transitie naar klimaatneutrale samenleving

Halverwege oktober verscheen een nieuw rapport van het IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change), het gezaghebbende forum van klimaatwetenschappers. Inmiddels is er al sprake van een opwarming met 1°C, wat zich vertaalt in meer extreem weer en een stijgende zeespiegel. De wetenschappers benadrukken het belang om de klimaatopwarming te beperken tot 1.5°C. Een opwarming van 2°C zou veel meer negatieve gevolgen hebben. Om de opwarming te beperken tot die min of meer veilige grens, moet de maatschappij snel en op ongeziene schaal transformeren. Die verandering biedt ook belangrijke kansen als ze hand in hand gaat met de ontwikkeling van een duurzame en rechtvaardige maatschappij.

De jaarlijkse klimaatop is het uitgelezen moment om vooruitgang te boeken op internationaal niveau (terwijl ook Europa, België, de gewesten en de lokale besturen meer moeten doen). De uitdagingen voor de top van dit jaar (COP 24) in Katowice, Polen, zijn opnieuw groot. De internationale gemeenschap moet spelregels afspreken om het Akkoord van Parijs uit te voeren. En er moet geld komen om de meest kwetsbare landen – zoals eilandstaten en ontwikkelingslanden – te helpen om de negatieve effecten van de klimaatverandering te beperken. Bovenal, alle landen moeten ambitieuzere plannen op tafel leggen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen.

Het Europees Parlement gaf enkele weken geleden een stevige voorzet: het roept de Europese Unie op om de emissies van broeikasgassen tegen 2030 te beperken met 55% (nu 40%). Ook de verschillende parlementen in België keuren momenteel een interparlementaire resolutie goed waarin ze oproepen tot meer ambitie in de vermindering van uitstoot van broeikasgassen.

Ook de Klimaatcoalitie, die meer dan 70 organisaties verenigt, bundelde zijn aanbevelingen aan de Belgische en Europese beleidsmakers. Enkele daarvan knopen aan bij het economisch beleid dat vakbonden voorstaan. Zo is er de vraag naar een 'border tax adjustment' die moet zorgen voor een hogere prijs voor goederen die ingevoerd worden in Europa en die gemaakt zijn zonder rekening te houden met sociale en ecologische normen en met de prijs van koolstof. Daarnaast pleit de coalitie voor een koolstofheffing om het gebruik van koolstofintensieve energie

te ontmoedigen. De regeling moet sociale correcties bevatten om te voorkomen dat de meest kwetsbaren getroffen worden. De opbrengst moet dienen om de transitie en de internationale solidariteit te betalen.

De coalitie stelt verder dat een koolstofarme maatschappij opgebouwd wordt met sociale dialoog en burgerparticipatie, vorming en ontwikkeling van competenties, respect voor mensenrechten en sociale bescherming. Daarmee schaarde de coalitie zich achter het concept van de 'rechtvaardige transitie' waarvoor vakbonden ijveren.

Dat sluit mooi aan bij een actie van het internationale vakverbond die inspeelt op het feit dat de klimaatop in Polen doorgaat in een regio waar de welvaart is gebouwd op steenkoolmijnen, om te ijveren voor een ministeriële verklaring over 'Just transition and decent work'. Er zal alleen maar draagvlak zijn voor de broodnodige transitie naar een koolstofneutrale economie als tegelijk werk gemaakt wordt van het welzijn van werknemers.

Op zondag 2 december – de eerste dag van de klimaatop – organiseert de klimaatcoalitie in Brussel een grote klimaatmobilisatie. Meer info op www.claimthecclimate.be.

pieter.verbeek@vlaamsabvv.be

Labour-Int: integratie asielzoekers op arbeidsmarkt

De laatste jaren leidde het belang van integratie van asielzoekers en vluchtelingen op de arbeidsmarkt tot een massa initiatieven. Het probleem is dat in de meeste gevallen de projecten onderling niet gecoördineerd worden en ze niet alle bevoegde actoren verenigen. Dit brengt ongetwijfeld onvoldoende doeltreffendheid en tijdverlies met zich mee.

Vertrekkend van deze vaststelling werd het project Labour-Int opgezet binnen een meerpartijenaanpak doorheen alle fasen van het project. Dit betekent betrokkenheid van alle actoren van de socioprofessionele integratie van migranten: vakbonden (EVV, DGB, ABVV ...), werkgevers (Business Europe, UEAPME ...), kamers van koophandel (Eurochambres), openbare tewerkstellingsdiensten (CEEP ...) alsook de verschillende gespecialiseerde organisaties in het domein van socioprofessionele integratie (vzw Le Monde des Possibles, CEDEFOP ...). Internationale organisaties zoals de OVSE of de IAO nemen ook aan dit project deel. Tot slot vond CEPAG, de beweging voor permanente vorming (met een gespecialiseerde dienst inzake vreemdelingenrecht), het belangrijk zich mee in te zetten en een van de opgezette pilotacties te coördineren.

Het hoofddoel van dit project is programma's te promoten die de integratie van migranten, en meer bepaald van asielzoekers en vluchtelingen, op de arbeidsmarkt van hun gastland bevorderen. De actie spitst zich toe op de promotie voor een volledig parcours van socioprofessionele integratie met erkenning van competenties en kwalificaties, opvolging van aangepaste vormingen, aanmoediging van contacten tussen werkgevers en migranten evenals de verschillende maatregelen die op de werkplek genomen moeten worden. Het is ook de bedoeling om oplossingen te vinden die overgeheveld kunnen worden naar andere Europese landen, mits eventuele aanpassingen aan de plaatselijke context.

Het project omvat ook de uitvoering van drie pilotacties, waaronder één in Wallonië.

Waalse pilotactie

Het belangrijkste kenmerk van de Waalse pilotactie is dat ze enkel gericht is op de specifieke situatie van asielzoekers en niet die van vluchtelingen. Dit is een doordachte keuze en is ingegeven door de wil om de situatie te verbeteren van de meest kwetsbare groep. Dit wijst er ook op dat men het probleem van

de socioprofessionele integratie van vluchtelingen wil aanpakken vanaf hun aankomst in het land van opvang. Hoe vroeger de asielzoeker immers in zijn parcours wordt begeleid, hoe groter de kans dat hij zich op de arbeidsmarkt kan integreren. Door specifieke problemen van asielzoekers aan te pakken, probeert men de te lage tewerkstellingsgraad van vluchtelingen te verhelpen.

Werken rond de situatie van asielzoekers doet ook een vraag rijzen die in het debat niet uit de weg mag gegaan worden, meer bepaald welk lot de asielzoekers wiens aanvraag is afgewezen te wachten staat. Wat moet men doen met die personen die waarschijnlijk maanden en jaren hebben doorgebracht in België, die hier opleidingen hebben gevolgd, misschien legaal hebben gewerkt, een kennissenkring hebben uitgebouwd en aan wie als enige oplossing een terugkeer naar het land dat ze zijn ontvlucht, wordt aangeboden? Deze kwestie moet aangesneden worden, zeker omdat het percentage afgewezen asielzoekers dat vrijwillig naar het land van herkomst terugkeert, zeer laag is.

In het kader van het project Labour-Int heeft CEPAG een studie uitgevoerd met een – uiteraard niet-volledig – overzicht van wat er nu wordt gedaan rond socioprofessionele integratie van asielzoekers in het Waals Gewest, maar ook de grootste struikelblokken die we samen moeten aanpakken.

Meer info: www.cepag/publications/etudes

didier.pironet@cepag.be

Campagne: solidariteit is geen misdaad

We worden dagelijks geconfronteerd met de opmars van haat tegenover anderen en een toename van racisme in al zijn vormen.

Daarom heeft de PAC beslist om samen met het Waals ABVV en ABVV Brussel, CEPAG en de CCB, de Femmes Prévoyantes Socialistes (FPS), de Fédération des centres de planning familial, Espace Seniors, Latitude Jeunes en de Association socialiste de la Personne handicapée (ASPH) een campagne op te zetten om de excessen van het Belgische migratiebeleid dat deze extreemrechtse federale regering voert, aan de kaak te stellen.

Deze bewustmakingscampagne heeft een tweeledig doel:

- *Openbaar steun bieden aan burgers die met hun solidariteit hulp bieden aan alle mannen, vrouwen en kinderen wiens enige misdaad is dat ze op zoek gingen naar een plek waar een toekomst mogelijk is.*
- *Een aanmoediging van iedereen die zijn of haar verzet tegen het Belgische migratiebeleid kenbaar wil maken door zich in te zetten voor een of meerdere burgerinitiatieven of verenigingen ter ondersteuning van migranten, vluchtelingen of mensen zonder papieren.*

Deze campagne past in een langetermijnperspectief om een meer rechtvaardig migratiebeleid in Europa te eisen.

Aan de vooravond van de Europese en federale verkiezingen, is dit een gelegenheid om een krachtsverhouding op te bouwen met het oog op een radicale ommekeer van ons Europees migratiebeleid.

Info op www.lasolidaritenestpasuncrime.be

Na de ramp in Rana Plaza, zijn we terug bij af?

In april 2013 stortte Rana Plaza in, met 1.138 doden en meer dan 2.000 gewonden als gevolg. Naar aanleiding van deze ramp werd een akkoord inzake brandpreventie en veiligheid van gebouwen in Bangladesh ondertekend door de internationale en nationale vakbonden, alsook door 220 bedrijven uit de kledingindustrie, waaronder zes Belgische bedrijven. In 2018 werd een tweede akkoord onderhandeld tussen vakbonden en grote merken (180 bedrijven, waaronder 11 Belgische) om de inspanningen voor meer veiligheid voort te zetten. De doelstelling van deze akkoorden is de gevaren weg te werken en de kledingindustrie in Bangladesh veiliger te maken voor de werknemers en werkneemsters.

Terwijl de beveiligingswerkzaamheden verre van afgerond zijn, wordt het akkoord 2018 nu bedreigd door een restrictief gerechtelijk bevel van het hooggerechtshof van Bangladesh, dat zou kunnen leiden tot de ontbinding van het akkoord. Zonder dat akkoord dreigt de situatie weer te verslechteren. Daarom lanceert het ABVV, samen met achACT, de Schone Kleren Campagne en hun ledenorganisaties een oproep aan de grote merken die het akkoord hebben ondertekend, alsook aan de Belgische regering om dringend iets te ondernemen teneinde de regering van Bangladesh te overtuigen om het akkoord 2018 – en de acties in het kader daarvan – te laten voortbestaan. Uitgebreidere informatie is beschikbaar op www.achact.be (FR) of www.schonekleren.be (NL) en bij de dienst internationale en Europese betrekkingen van het ABVV (sophie.grenade@abvv.be).

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Internationale Arbeidsconferentie 2018 (vervolg)

In het septembernummer brachten we verslag uit over de werkzaamheden van de IAC op gebied van gendergeweld op de werkplek en over het onderzoek rond de ergste schendingen van de internationale arbeidsnormen. De Conferentie behandelde echter nog twee andere syndicaal belangrijke dossiers.

Zo omvatte de Conferentie een discussie rond samenwerking. De IAO helpt de lidstaten bij het toepassen van haar internationale arbeidsnormen via een uitgebreid programma voor technische samenwerking op het terrein. Maar ook samenwerking in brede zin kwam aan bod tijdens de werkzaamheden, met onderwerpen zoals de goedkeuring van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's), waaronder de doelstellingen op gebied van waardig werk (SDG 8), armoedebestrijding (SDG 1) en het terugdringen van ongelijkheid (SDG 10). Wat we vooral onthouden uit de conclusies, is enerzijds de bevestiging dat respect voor alle normen – en dus niet enkel de acht fundamentele normen – belangrijk is voor de samenwerking en anderzijds de zeer omzichtige benadering van de rol van de privésector. In de conclusies wordt met name benadrukt dat een belangrijker rol voor de

privésector telkens hand in hand moet gaan met een eis van transparantie en verantwoordingsplicht (accountability).

De conclusies van de werkzaamheden rond de sociale dialoog kunnen dan weer gezien worden als een halfleeg of een halfvol glas. Ze bevestigen voornamelijk de conclusies van de eerste discussie over de sociale dialoog, die in 2013 werd gehouden. De werkgevers verwierpen de concrete eisen van de vakbonden (precair werk, digitalisering) om enkel de meer algemene en afgezwakte conclusies te behouden. Anderzijds kunnen we tevreden zijn over de herbevestiging van het belang van collectieve onderhandelingen die “de kern van de sociale dialoog blijven” en van de vereiste van vrije, onafhankelijke, sterke en representatieve vakbonden (en werkgeversorganisaties). De conclusies bevatten eveneens een oproep tot de universele bekrachtiging van de conventies 87 over de syndicale vrijheid en conventie 98 over de vrijheid van collectief onderhandelen.

rafael.lamas@abvv.be

Kwetsbare migranten en winstbejag: de helse formule van dwangarbeid

Een gezamenlijke studie van de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) en de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) bracht de omvang van een zeer droevige realiteit aan het licht: wereldwijd zijn 40 miljoen mensen het slachtoffer van dwangarbeid en van ‘moderne slavernij’.

Deze schokkende vorm van uitbuiting van werknemers (zeer vaak huispersoneel of in de bouwsector of in de landbouw) zou de privésector jaarlijks 150 miljard dollar opleveren.

Het ziet er niet naar uit dat deze situatie snel zal opklaren, zeker in de Arabische wereld, waar verzwakte Syriërs, Irakezen en Libiërs die de oorlog ontvluchten naar buurlanden, Afrikaanse transmigranten in de Maghreb, Afrikaanse en Aziatische ingezetenen gelokt via loze beloften van hogere lonen in het Nabije Oosten en de Golf, allemaal zeer gemakkelijke prooiën zijn.

De vakbonden van de regio treden op. ATUC (het Arabisch vakverbond) bracht hen samen in de marge van zijn congres eind oktober om hun strategie te versterken. Het gemeenschappelijk vakbondsfront in België onder-

steunt het evenement op basis van een met de FOD Werkgelegenheid onderhandelde subsidie.

Er werd een actieplan opgesteld: ondersteuning van de slachtoffers, syndicalisering van de migranten-werknemers, actie rond de rekruteringskantoren en de oderaannemingsketen, en de campagne voor de naleving van de IAO-Conventies die dwangarbeid verbieden.

Tijdens de debatten konden ook vraagtekens geplaatst worden bij het buitenlandse beleid van de Europese Unie. Het zijn uiteraard de schendingen van rechten door privé-investeerders en niet die van de IAO-normen die dwangarbeid verbieden, die het voorwerp kunnen uitmaken van handelssancties. Het EU-budget voor ontwikkelingssamenwerking dient steeds meer voor de ondersteuning van investeringen van de privésector in de regio, zonder in ruil enige garantie op naleving van deze normen. Zijn privé-investeerders belangrijker dan slachtoffers van slavernij?

thierry.aerts@abvv.be